

Lublin, 12 lutego 2021 r.

RIO – II – 601/30/2020

Pani Eliza Pielacha

Kierownik

Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

w Jastkowie

Sieprawice 24

21 - 002 Jastków

Szanowna Pani Kierownik

W dniach od 14 do 18 grudnia 2020 r. Regionalna Izba Obrachunkowa w Lublinie przeprowadziła problemową kontrolę gospodarki finansowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jastkowie w zakresie rachunkowości i realizacji planu finansowego. Protokół kontroli podpisano 5 stycznia 2021 r.

W zakresie nieprawidłowości o incydentalnym charakterze nie formułowano wniosków pokontrolnych.

Poniżej podaję stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia oraz wnioski co do sposobu ich wyeliminowania, stosownie do przepisów art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137).

W załączniku do wystąpienia pokontrolnego wskazuję osoby odpowiedzialne za nieprawidłowości.

1. W zakresie rachunkowości:

1.1. Nieprawidłowe opracowanie dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości, w wyniku:

- *nieustalenia stawek umorzeniowych wartości niematerialnych i prawnych,*
- *niewprowadzenia – do zakładowego planu kont – konta 750 „Przychody finansowe” i ustalenia zasad ewidencji odsetek za zwłokę w zapłacie należności na niewłaściwym koncie,*

- *ustalenia zasady ujmowania należności z tytułu funduszu alimentacyjnego i za świadczenia opiekuńcze oraz zaangażowania wydatków - w okresach kwartalnych,*
- *nieokreślenia zasad powiązania kont ksiąg pomocniczych (prowadzonych ręcznie) z kontami księgi głównej,*
- *nieopisania systemu informatycznego oraz niewskazania wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji – str. 2 protokołu.*

Dokonać zmian dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości, przez:

- *ustalenie stawek umorzeniowych dla wartości niematerialnych i prawnych,*
- *wprowadzenie do zakładowego planu kont konta 750 „Przychody finansowe” i ustalenie ujmowania na nim operacji gospodarczych dotyczących odsetek za zwłokę w zapłacie należności,*
- *określenie zasad powiązania kont ksiąg pomocniczych z kontami księgi głównej,*
- *ustalenie zasady bieżącego dokonywania zapisów w księgach rachunkowych (okresach miesięcznych),*
- *sporządzenie opisu systemu informatycznego, zawierającego wykaz programów, procedur lub funkcji, w zależności od struktury oprogramowania, wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania, a ponadto określenie wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji,*

stosownie do przepisów art. 10 ust. 1 pkt 2 i pkt 3 lit. a i c oraz ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217) w związku z art. 20 ust. 1 tej ustawy i § 26 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342), powoływanego w dalszej części tego wystąpienia jako „rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.”.

1.2. Niedokonanie – na koniec 2018 r. – obowiązujących przeksięgowania i wykazanie na koncie 135 nierealnego salda.

Niezapewnienie automatycznej kontroli przenoszenia sald i wprowadzenie – do bilansu otwarcia 2019 r. – sald niezgodnych z saldami wykazanymi na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych roku 2018 – str. 3 - 4 protokołu.

Księgi rachunkowe prowadzić rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy, zgodnie z przepisami art. 4 ust. 2 i art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

Na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych dokonywać niezbędnych przeksięgowania kont w celu ustalenia wyniku finansowego i funduszu jednostki, zgodnie z zasadami funkcjonowania kont określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

Wykazane w księgach rachunkowych – na dzień ich zamknięcia – stany aktywów i pasywów ujmować w tej samej wysokości, w otwartych na następny rok obrotowy księgach rachunkowych, stosownie do przepisów art. 5 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

Prowadząc księgi rachunkowe przy użyciu komputera – zapewnić automatyczną kontrolę ciągłości zapisów, przenoszenia obrotów lub sald, zgodnie z przepisami art. 13 ust. 5 ustawy o rachunkowości.

1.3. Przypadek ujęcia w księgach rachunkowych 2020 r. przychodów dotyczących roku 2019 – str. 4, 6 protokołu.

W księgach rachunkowych jednostki ujmować wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty, stosownie do przepisów art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

1.4. Niewykazanie – w sprawozdaniu Rb-27S za 2019 r. dochodów i należności z tytułu zwrotów nienależnie pobranych świadczeń w latach ubiegłych (łącznie w wys. 30.111,10 zł) i przeksięgowanie zrealizowanych dochodów na konto 800 „Fundusz jednostki” niezgodnie z tym sprawozdaniem – str. 5 i 7 - 8 protokołu.

W sprawozdaniu Rb-27S „Sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych samorządowej jednostki budżetowej” wykazywać dane zgodne z danymi wynikającymi z prawidłowo prowadzonej ewidencji księgowej, stosownie do przepisów § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2020 poz. 1564 z późn. zm).

Zrealizowane dochody budżetowe przeksięgowywać z konta 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” na konto 800 „Fundusz jednostki” na podstawie sprawozdań budżetowych, zgodnie z zasadami funkcjonowania tych kont określonymi w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

1.5. Nieprawidłowa klasyfikacja budżetowa dochodów z tytułu nienależnie pobranych świadczeń z lat ubiegłych – str. 6 - 7 protokołu.

Dochody z tytułu z tytułu nienależnie pobranych świadczeń z lat ubiegłych ujmować do § 094 „Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych”, a odsetki od tych należności do § 092 „Wpływy z pozostałych odsetek”, zgodnie z „Klasyfikacją paragrafów dochodów, przychodów i środków (z objaśnieniami)”, stanowiącą załącznik nr 3

do rozporządzenia z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 z późn. zm.).

- 1.6. *Niewykazanie – w sprawozdaniu Rb-N za 2019 r. – należności wymagalnych (poz. N4) z tytułu świadczeń alimentacyjnych i zaliczki alimentacyjnej (w kwocie 2.121.882,88 zł) oraz nienależnie pobranego świadczenia w formie zasiłku opiekuńczego za lata ubiegłe (w kwocie 520 zł) – str. 8 protokołu.*

Sprawozdanie Rb-N „Kwartalne sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych” sporządzać na podstawie ewidencji księgowej oraz innych dokumentów dotyczących jednostki, stosownie do przepisów § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2396).

- 1.7. *Niewykazanie – w informacji dodatkowej za 2019 r. – metod wyceny aktywów i pasywów oraz wykazanie danych w zakresie bilansu otwarcia oraz zmian wartości w trakcie roku: środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, ich umorzenia oraz odpisów aktualizujących wartość należności w kwotach niewynikających z ksiąg rachunkowych.*
Wykazanie – w zestawieniu zmian funduszu jednostki za 2019 r.– straty za rok ubiegły w kwocie niewynikającej z ewidencji księgowej – str. 9 - 10 protokołu.

W sprawozdaniach finansowych wykazywać rzetelne dane w zakresie ustalonym we wzorach poszczególnych sprawozdań, zawartych w załącznikach Nr 11 i 12 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r., stosownie do przepisów § 23 ust. 8 i 9 tego rozporządzenia, w związku z przepisami art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości.

2. W zakresie realizacji planu finansowego:

- 2.1. *Nieprawidłowe ustalenie daty nabycia prawa do nagrody jubileuszowej w wyniku wliczenia okresu urlopu bezpłatnego – str. 13 protokołu.*

Do okresów pracy uprawniających do nagrody jubileuszowej wliczać wszystkie poprzednio zakończone okresy zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze, zgodnie z przepisami art. 38 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1282).

Do okresu zatrudnienia nie wliczać okresu urlopu bezpłatnego, zgodnie z przepisami art. 174 § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320 z późn. zm.).

- 2.2. *Uwzględnienie – w podstawie naliczenia odprawy emerytalnej – wypłaconych premii uznaniowych (co skutkowało jej zawyżeniem o kwotę 354,75 zł) – str. 13 - 14 protokołu.*

Do podstawy obliczenia odprawy emerytalnej nie wliczać składników wynagrodzenia wymienionych w przepisach § 6 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagradzania za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. Nr 2, poz. 14 z późn. zm.), w tym jednorazowych lub nieperiodycznych wypłat za spełnienie określonego zadania bądź za określone osiągnięcie, w związku z art. 38 ust. 4 ustawy o pracownikach samorządowych.

Rozważyć wystąpienie do pracownika o dobrowolny zwrot nadpłaconej kwoty odprawy lub jej wyegzekwowanie od osoby odpowiedzialnej za nieprawidłowe naliczenie i wypłacenie, stosując zasady określone w przepisach działu piątego Kodeksu pracy.

- 2.3. *Obliczenie ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy za nieprawidłowo ustaloną liczbę dni niewykorzystanego urlopu (co skutkowało jego zaniżeniem o 216 zł) – str. 15 protokołu.*

Ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy ustalać i wypłacać za – poprawnie ustaloną liczbę dni niewykorzystanego przez pracownika urlopu, w związku z przepisami art. 171 § 1 ustawy Kodeks pracy. Przy ustalaniu ilości dni niewykorzystanego urlopu w wymiarze proporcjonalnym, przyjmować kalendarzowy miesiąc pracy odpowiadający 1/12 wymiaru urlopu przysługującego pracownikowi na podstawie art. 154 § 1 i 2 Kodeksu pracy, zaokrąglając niepełny kalendarzowy miesiąc pracy w górę do pełnego miesiąca, stosownie do przepisów art. 155^{2a} § 1 i § 2 tej ustawy, a niepełny dzień urlopu zaokrąglając w górę do pełnego dnia, zgodnie z art. 155³ § 1 tej ustawy.

- 2.4. *Nieuwzględnianie – w wydatkach stanowiących podstawę obliczania dodatków mieszkaniowych – zaliczek na koszty zarządu nieruchomością wspólną i wydatków za wywóz nieczystości – str. 16 - 17 protokołu.*

Przy obliczaniu dodatków mieszkaniowych, do wydatków poniesionych przez właścicieli lokali mieszkalnych ubiegających się o dodatek zaliczać wszystkie świadczenia okresowe ponoszone przez gospodarstwo domowe w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego, określone w przepisach art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2133 z późn. zm.).

Jeżeli uważa Pani, że wśród wniosków zawartych w tym wystąpieniu są takie, które naruszają prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, przysługuje Pani – zgodnie z art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie w ciągu 14 dni od otrzymania tego wystąpienia.

Jednocześnie informuję, że – stosownie do przepisu art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – jest Pani zobowiązana zawiadomić Izbę o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub o przyczynach ich niewykonania – w formie pisemnej i elektronicznej (plik w formacie Microsoft Word (*.doc) lub Rich Text Format (*.rtf) na adres: wkgf@lublin.rio.gov.pl) – w terminie 30 dni od daty doręczenia Pani tego wystąpienia, mając na uwadze przepisy art. 27 tej ustawy.

Jacek Grządka

Do wiadomości:

Wójt Gminy Jastków